

P.n.
Koroška osrednja knjižnica
"dr. France Sussnik"
Na gradu 1
2390-Ravne na Koroškem - SLO

SLOVENSKI VESTNIK, Tarnišče, 16. A-9020 Celovec

Celovec • petek • 5. april 2002

štev. 14 (3163) • letnik 57 • cena 0,73 evra

Ljudsko glasovanje o socialni državi do 10. aprila

Ta teden poteka po vsej Avstriji ljudsko glasovanje, ki vsebuje zahtevo po socialno usmerjeni državni politiki. Inicijatorji tega glasovanja (Volksbegehren), ki prihajajo predvsem iz vrst socialdemokratov in Zelenih, nasprotujejo zmanjševanju socialnih storitev za državljane pod črno-modro vlado.

Dejstvo je, da se je marsikaj poslabšalo prav za tiste, ki pomoč najbolj potrebujejo. Uvedli so samoprispevek pri zdravniški oskrbi, pomoč za brezposelne je reducirana, teže je uveljavljati zahteve in programov za izobraževanje ljudi, ki iščejo zaposlitev, skorajda ni več.

Prizadeta je tudi mladina, saj ji je dostop do univerzitetne izobrazbe otežkočen zaradi prispevka pribl. 755 evrov na leto, ki jih je treba plačati, da se sploh lahko vpiše na univerzo.

Varčevanje je prizadelo tudi predvsem podeželsko prebivalstvo, saj to najbolj občuti zapiranje poštne uradov, žandarmerijskih postaj, črtanje avtobusnih linij in železniških povezav.

Vedno bolj se govori o »novi revščini«, ki zadeva predvsem družine z več otroki. Podpora v prvih letih otrokovega življenja je pesek v oči: starši vedo, da s starostjo otro-

ka naraščajo tudi izdatki. Ženske, ki ostajajo zaradi otrok dolgo doma, imajo po poteku karentne dobe težave pri iskanju zaposlitve in seveda kasneje tudi pri uveljavljanju pokojninske dobe.

Glasovanje je nadstrankarsko, podpirata pa ga tudi kato-

liška in evangeličanska cerkev v Avstriji. Inicijatorji zahtevajo, da se cilji socialne države zapišejo v ustavo.

Državlani lahko podpišejo glasovanje v občinah, kjer imajo stalno bivališče, uradi so odprti tudi v soboto in nedeljo med 8. in 12. uro.

V Ločah so praznovali 25-letnico tamburaškega ansambla, katerega srce je marljiva Erika Wrolich. Koncert, ki je navdušil tudi najbolj zahtevno občinstvo, so povezali s spominom na 60-letnico izgo-na koroških Slovencev. Več na strani 5.

SLOVENIJA

Volitve 2002

Po posvetovanju z vodji poslanskih skupin državnega zbora se je njegov predsednik

Borut Pahor odločil, da bodo volitve županov in občinskih svetnikov ter prvi krog volitev predsednika republike sočasno. Končni datum bo predsednik DZ določil v skladu z zakonom, kljub temu pa je znano, da bodo volitve na eno od nedelj od 13. oktobra do 10. novembra letos. V teh dneh je bilo slišati tudi pobude iz vrst poslancev, da naj bi v času volitev izvedli tudi referendum o vstopu Slovenije v NATO in Evropsko unijo. Argument v prid takemu predlogu je bil v racionalizaciji in zmanjšanju državnih stroškov, ki jih ti demokratični inštituti zahtevajo. Predsednik državnega zbora Pahor pa se je po posvetu s poslanskimi skupinami odločil, da združitev volitev in referendum ni primerna. Prevladalo je prepričanje, da naj se državljani na volitvah osredotočijo na izbiro političnih predstavnikov in bi jih dodatna vprašanja le odvrnila od bistva odločanja na volitvah. Poleg tega pa gre pri referendumih o Natu in EU za strateška vprašanja. ak

Popis prebivalstva

Med 1. in 15. aprilom poteka v Sloveniji popis prebivalstva, gospodinjstev in stanovanj. Gre za prvi popis v samostojni državi in verjetno za zadnji pred vstopom Slovenije v EU. Pomembno je, da Slovenija še pred prostim pretokom ljudi, ki velja v EU, predhodno zbere demografske podatke. Statistični podatki, ki jih bodo zbrali, so nedvomno v prid ob mnogih državnih odločitvah. Uporabljali jih bodo v ministrstvih, državnih uradih, upravnih enotah, občinah, mednarodnih ustanovah, organizacijah civilne družbe, raziskovalnih inštitutih in podobno. Gre predvsem za podatke o sestavi prebivalstva (spol, narodnost, starost, veroizpoved, selitve (meddržavne, notranje, dnevne, delovne), za gospodinjstva, družino, trg dela, vzdrževane osebe, izobrazbo in izobraževanje, pridelavo hrane, za stavbe, stanovanja, garaže itd. Večina podatkov, ki jih zbirajo, se nanaša na stanje 31. marca 2002. ak

SLOVENSKO PROSVETNO DRUŠTVO SRCE

vabi na koncert
s slovenskim kantavtorjem

Adijem Smolarjem

v petek,
5. aprila 2002,
ob 20. uri
v kulturni dom
v Dobrli vasi.

Ob 19. uri glasbeni uvod
s predskupino

Jazziks

Prisrčno vabljeni!

PREBLISK

■ So vas 1. aprila kaj naplahtali? Če vas niso, se nič ne bojte: skozi vse leto bomo poslušali samohvala politikov, kako vzorno in krasno se nam godi. In če je v denarnici vsako leto manj denarja, nas bodo skušali prepričati, da je to samo v naše dobro, ker se bomo imeli zato kasneje toliko bolje. Ne vem sicer, kdaj naj bi bil ta »kasneje« – včasih so ljudi farbali z obljubami na nebesa.

Tako človek vsakega prvega – ne le aprila – misli, da je prejeta plača prvoaprilska šala. Da ne govorimo o pristojbinah za ambulantno – mislili smo, da plačujemo zdravstveno zavarovanje, ki so ga krepko povišali, cenovno namreč. Pa mladina naj ne hodi v dis-

ko, temveč naj lepo plača svoj študij, saj vemo, da se študentje kopljejo v denarju. In penzionisti! Doma naj sedijo za zapečkom, da jih ne bo trgala revma! Njihova penzija se realno zmanjšuje, saj dobijo vedno enako vsoto, cene pa

Ne le 1. aprila

rastejo ko za stavo. Pa tudi zdravo ni, da bi človek preveč jedel, posebno mesa ne.

Poštnih uradov, žandarmerij in podobne navlake tudi ne potrebujemo. Pakete bomo nosili na pošto v Celovec ali pa jih »mejlali« kot attachment.

Jaz grem na vsak način podpisat ljudsko glasovanje za socialno državo. Vi pa kakor hočete. S. W.

ZVEZA
KOROŠKIH
PARTIZANOV

vabi na

spominsko svečanost

v nedeljo, 7. aprila 2002,
ob 11. uri
na pokopališče
v Železni Kapli.

Poklonili se bomo žrtvam nacističnega nasilja. Govori, polaganje vencev, recitacije, pel bo mešani pevski zbor SPD »Zarja«

Pridite s prijatelji in znanci!

KOMENTAR

dr. Marjana Struma

V teh dneh se bomo spomnili 60. obletnice nasilnega pregona koroških Slovencev. Mesece aprila 1942 je nad tisoč koroških Slovencev – od dojenčka do starčka – moralo v pol ure zapustiti svoje domove. V živinskih vagonih so bili pregnani v notranjost nemškega rajha zaradi »sovražnosti do države in naroda«. Zgodovinarji še preučujejo natančne okoliščine tega pregona in vsekakor so utemeljeni indici, da je bil pregon leta 1942 le začetek širše akcije, ki ji danes rečemo etnično čiščenje.

Nasilni pregon je imel za posledico, da so se predvsem (toda ne samo) koroški Slovenci začeli aktivno upirati nacističnemu režimu. Zato sta pregon in upor koroških Slovencev tesno in predvsem vzročno povezana. Torej skrajšano, brez pregona tudi ne bi prišlo do upora in brez upora v širšem smislu tudi ne do osvoboditve.

Spomin na to obdobje je enkratni spomin prizadetih, ki so to obdobje pretrpeli in doživeli ter še danes – ker so bili tedaj še otroci – nosijo v sebi travme, za katere po vojni na Koroškem ni bilo javnega prostora, kaj šele psihoterapevtske pomoči. Na Koroškem je edinole Zveza slovenskih izseljencev nudila tem ljudem nekakšno psihološko pomoč ob vsakoletnih srečanjih, ob organiziranju pričevanj živih prič in ob popisu spominov izseljencev. Pravica do spomina – nekaj povsem naravnega – na Koroškem v povojnih letih namreč ni bila samoumevna. Zveza slovenskih izseljencev je vztrajala na pravici do spomina in po svojih možnostih to pravico tudi

uveljavila. To je njena zgodovinska zasluga.

Spomin na to obdobje je tudi spomin nas vseh, kajti le iz zgodovinskih izkušenj lahko potegnemo zaključke za današnje izzive.

V Avstriji je spominjanje na polpreteklo zgodovino potekalo in še poteka zelo si nasprotujoče.

Odnos do zgodovine

Od prvotne teze, da je bila Avstrija prva žrtev nacizma, do ugotovitve, da so bili Avstrijci žrtve in storilci, je trajalo nekaj desetletij. Šele zdaj se je Avstrija odločila za odškodnino prisilnim delavcem.

Na drugi strani pa smo soočeni s tem, da se odpirajo nova vprašanja vojne in povojne zgodovine na primeru Beneševih oziroma avnojskih sklepov. Ta razprava poteka v trikotniku Avstrija, Madžarska, Bavarska. Vsaka država mora seveda razčistiti svoj odnos do preteklosti. Vprašanje pa je, če se tisti, ki so sami za to potrebovali zelo dolgo in ta proces tudi pri njih še ni zaključen, lahko postavijo v pozicijo, da bi učili druge.

Zato je tako pomembno, da smo del evropskega integracijskega procesa, ki je postavil temelje za sožitje v Evropi: uveljavljanje človekovih pravic, demokracije in pravne države. V te temelje štejeta tudi odprt odnos do zgodovine in zadržanost do vseh vrst totalitarizma.

Navsezadnje je glavna izkušnja iz naše polpretekle zgodovine prav ta, da je le odprta in tolerantna družba, ki temelji na demokraciji, človekovih pravicah in pravni državi, najpomembnejše zagotovilo, da se zgodovina ne bo več ponovila.

OB ŠESTDESETLETNICI PREGONA SLOVENSKIH DRUŽIN.

Spomin na tedanje dogodke

Leta 1942 sem bil v uniformi nemškega vojaka v vojaški pisarni v Beljaku. Nekega jutra slišim pogovor med šefom pisarne in šefom kompanije, da so na južnem Koroškem odpeljali družine. Naš šef pisarne »Spieß«, uradno hauptfeldwebel – je bil tudi brambovec, »Abwehrkämpfer«, kar sem našel v arhivih pisarne. Ker sem kot pisarniška moč imel ključke do vojaških aktov, sem namreč ob nedeljah, kadar sem bil dežurni, imel čas, da sem pregledal tudi neoficijalne zapiske. O meni je bilo zapisano »da sem nacionalni Slovenec – politično nezanesljiv«. Da sem kljub temu dobil posel v pisarni, je pač dokaz, da vojaščina ni bila nacistična. Zato me je tembolj pretresla vest o »izselitvi« slovenskih družin. Računal sem s tem, da je strašna usoda zadela tudi Rutarjevo družino, čeravno sva dva brata nosila nemško suknjo. Zaprošil sem pri šefu kompanije (Hauptmann Riedl) za kratek dopust, da pogledam, kaj se godi v Žitari vasi. Seveda ga nisem dobil – celo kaznovati bi me mogli, ker se nisem poslužil uradne poti – prošnjo bi moral predložiti šefu pisarne – materi kompanije. Vendar je ta imel razumevanje za moj položaj. Pripomniti je treba, da tedaj v Žitari vasi nobeden ni imel telefona, da bi tja klical. Šele čez nekaj dni sem zvedel, da naše družine niso izselili ter da je izselitev po intervenciji vrhovne vojaške komande (OKW) ukinjena – vzrok je bil mogoče tudi v tem, da naša družina ni imela lastnega posestva, katerega bi nacisti izročili priseljencem iz Južne Tirolske.

Minilo je leto dni, da sem dobil osebni stik z izseljenci. Naša vojaška enota je bila predstavljena v Eichstaett, da bi tam stražila ali varovala taborišče

angleških oficirjev, ki so bili ujeti na zapadni fronti. Od tam sem dobil kratek dopust. Pri vrnitvi sem na lokalni železnici srečal dve osebi, ki sta se skrivaj pogovarjala slovensko.

Po izstopu na postaji me eden vpraša, kje je lazaret. Ker ni rekel lacaret, sem ga vprašal, ali je Slovenec. Ker sem bil v nemški uniformi, sem mu moral šele dopovedati, da sem tudi Slovenec – in kot prvi mi je povedal, da ima v tem mestu izseljene oz. pregnane sorodnike. Skupno sva poiskala »lazaret«. Bila je še rana ura, nagovorim prvo osebo, ki je bila civilna, od nje zvem, da služi tudi ta lazaret kot zavetišče za izseljene Slovence – ne samo iz Koroške temveč tudi iz Kranja. Zanimal sem se, ali so tam tudi meni znane družine. Navedel je Hartmanove in Sturmve, vendar so bile te v drugem taborišču, v »Institut der Englischen Fraeulein«. Gospod Partl – tako se je pisal prvi pogovornik – me je potem, ko je spoznal in mi zapal kakšno nalogo ima, prosil, da mu priskrbim šolske knjige, da bo lažje poučeval izseljene otroke. To željo sem mu ustregel – čeravno sem dobil samo nemške knjige.

Že nedeljo navrh sem šel v cerkev, ki je bila ob institutu, k sveti maši. Prisedem k možu srednjih let, imel je slovensko mašno knjigo. Ko je ugotovil, da sem jaz to videl, jo je hitro skril. Potisnil sem mu mojo – začuden me je pogledal, saj je bila tudi slovenska. Potlej sem zvedel, da je bil moški poleg mene Andrej Sturm p. d. Tomarov iz Svinče vasi.

Po maši sem korajžno šel v stavbo, kjer so bili izseljenci, pripravljen, da prosim za dovoljenje za obisk mojih znancev – čeravno sem samo od

Hartmanove družine poznal le Milko. Pisarna od »Lagerkommandate« je bila zaprta. Šel sem po stopnicah naprej in prispelem v eno večjo sobo, kjer sta bili naprteni najmanj dve družini. Povedal sem, kdo sem, in kje sem v službi. Otroci so bili začudeni, da »nemški« vojak govori slovensko – po domače, saj so poznali nemške uniforme le kot simbol nasilja. Andrej Sturm mi je ponovno zagotavljal, da so me smatrali nekako kot osvoboditelja (Befreier). Mogoče sem bil v tem času edini, ki je kot nosilec nemške uniforme zatrjeval, da Hitler ne bo premagal celega sveta in da se bodo tudi naši izseljenci vrnili v domovino. To prvo srečanje brez težav me je opogumilo, da sem šel večkrat na obisk. Samo enkrat sem srečal komandanta in ga vprašal za dovoljenje, da obiščem znance, kar mi je dovolil za omenjen čas.

Koliko sem v resnici olajšal to prisilno bivanje, mi ni znano. Vsekakor smo imeli tudi srečanje v »Mežnarjevi bajti«, tako bi pri nas imenovali takšno stanovanje. V tej hiši so se izročila darila in pošiljke. Ob večerni uri smo molili celo slovensko.

Le ene usluge nisem mogel izpolniti. Moški so radi kadili in znano je bilo, da je v mestu dosti ameriških cigaret, katere so se dobile od ujetih oficirjev za sveže kruh in jajca. To je bilo mogoče le s pomočjo nas, ki bi morali to preprečiti. Bratstvo med ujetniki in vojaščino je bilo tako strogo prepovedano, da je vojak dobil za vsako cigareto, najdeno pri njem, en dan zopora. Ako bi se našlo pri izseljencih ameriške cigarete, bi prišlo pač do katastrofe. Že na samem dimu si spoznal, kaj se kadi. Zato sem tudi jaz dal le one nemške cigarete, ki so bile namenjene meni. Saj sem kot nekadilec to tem lažje storil.

Kom. svetnik Franc Rutar

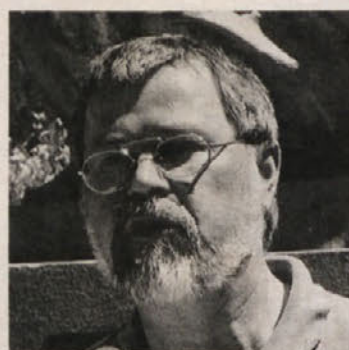
IZOBRAŽEVANJE UČITELJEV

Seminar o pregonu koroških Slovencev

Beljaško društvo »Erinbern«, ki se posveča spominjanju in ohranjanju spomina na nacistična nasilja, bo v sodelovanju s Pedagoškim inštitutom priredilo učiteljski izobraževalni seminar o pregonu koroških Slovencev. Pobudnik seminarja je Hans Haider, pedagog in pobudnik številnih spominskih prireditev v Beljaku in okolici. Pred nedavnim je aktivno sodeloval pri dopolnjevanju nemškega krajevnega pri Mariji na Zilji s slovenskim krajevnim imenom.

Seminar z naslovom »Deportacija koroških Slovencev pred 60 leti aprila 1942« bo v seminarski hiši pri Habnarju/Feriendorf Hafnersee, Plešerka 5, 9074 Hodiše.

Začel se bo v sredo, 17. aprila, ob 9. uri in bo trajal do

Predavatelj dr. Karl Stuhlpfarrer

četrtka, 18. aprila 2002 popoldne.

Sreda, 17. aprila 2002

Kot prvi bo v sredo dopoldne ob 9. uri dr. Karl Stuhlpfarrer ob primerih koroških Slovencev, južnih Tirolcev, Kanalcov in Kočevarjev prikazal narodnostno politiko nacistov v alpsko-jadranskem prostoru.

■ Ob 11. uri bo dr. Valentin Sima spregovoril o političnih in organizacijskih pripravah ter posledicah deportacije koroških Slovencev.

■ Ob 14. uri popoldne bo dr. Avgustin Malle razgrnil poveljni odnos politike in zgodovinskih ved do te tematike, in

■ ob 15.30 bojo spregovorili Andrej Kokot, Franc Rehsman in Franci Černut kot priče pregona.

Četrtek, 18. aprila 2002

... je namenjen spominu in spominjanju ob spomeniku pregnancem na Radišah, ob bivšem kacetu na severni strani Ljubelja in pri Peršmanu.

Ogled je organiziran z busom. Bus bo od Habnarja odpeljal ob 8.30 uri (pol devetih). Udeležence bo spremljala mag. Lisa Retzl s celovške univerze.

ŠKOFOVA MAŠA ZA PREGNANCE:

Zveza izseljencev to pozdravlja

Vprašanje, ali bo koroški škof Alojzij Schwarz osebno bral spominsko mašo ob 60. letnici pregona koroških Slovencev ali ne, oz. ali se bo maše samo udeležil, smo kot prvi navrgli v Slovenskem vestniku. Zdaj je razčiščeno. Ravnatelj

Dušnopastirskega urada Jože Marketz je v pogovoru z našim listom potrdil vest, da bo škof bral mašo in pridigal v obeh deželnih jezikih.

Škof je o dokončni odločitvi v tem vprašanju dolgo razmišljal. To je tudi razumljivo, saj se je kot nekdo, ki je prišel od drugod, moral šele seznaniti z zgodovinskimi, političnimi, nacionalnimi in ideološkimi ozadji in motivi pregona in etničnega čiščenja.

Predsednik Zveze slovenskih izseljencev Jože Partl je do škofove odločitve zavzel jedrnat stališče: »V redu!«

Spominska maša bo v nedeljo, 14. aprila 2002, ob enih popoldne (13. ura) v celovski stolnici. Ob 14.30 uri pa se bo v Domu glasbe pričela spominska slovesnost s simfoniki RTV Slovenija.

Franc Wakounig

To spominsko ploščo, namenjeno žrtvam nacizma, bo škof po maši 14. aprila 2002 blagoslovil

Predigra in pregnanstvo

Franc Černut

Le redkokdo prvo noč v tem taborišču najde pravo spanje. Vse okoliščine, predvsem pa tista negotovost ne mori le naše starše, tudi nas otroke muči neizrecna bojazen, grozovite podobe se porodevajo v naših otroških možganih. Tisto jutro ne prinese kakršnekoli olajšave. Velika skrb je vsem zapisana v obraz, še dodatno me začne vznemirjati nek pogovor med nepoznano ženo in starejšim možem – ... kaj bo le z našimi otroki? Kaj torej, če nas ločijo ...? Te možnosti si s sestro Rezko nikakor ne moreva predstavljati. Vendar to veliko notranjo bolečino ohranja le zase, saj vidiva, kako starše vse gorje neizmerno prizadeva, naj jih še s to skrbjo bremeniva? Preplah, ki vlada nad vsem taboriščem, leži kot težak jarem nad pregnanci, le tista uniformirana svojat se ponaša gospodovalno in dvomiti je, da smo v njenih očeh sploh še ljudje.

Na vlak

Tekom dneva pripelje redko še kak kamion nove sotrpine, obvezno se tedaj oglasi tudi tisti hreščeči glas po zvočniku, ki poziva novodošlece h komandni baraki. Proti večeru zopet kamioni, a tokrat prazni; obeta se neka sprememba. Spet povelje po zvočniku – vse pozvane osebe se morajo nemudoma z vsem svojim imetjem javiti pred komandanturo. Ponovno natančen pregled, preštevanje in nato nemudoma na kamione. Že se je stemnilo, ko vozila odpeljejo iz taborišča v Žrelcu. Nič ni videti kam, saj je zakonito predpisana zatemnitev stanovanj in cestna razsvetljava s svojim ozkim premenom nudi le skromno razsvetlavo. Vožnje je prav kmalu konec in že sledi pridušeno povelje: »Ruhe und alles in den Zug umsteigen!« Res, kakih par metrov od nas stoji vlak, ki mu ni videti do kraja. Vse gre nekam brezhibno, le tu in tam je slišati kak otroški glas, tudi jok, a že se pojavi iz teme kaka oborožena postava, ki veli: »Ruhe!« Šele pri natančnem ogledu je spoznati kako močno smo zastraženi. »In zakaj vse to ponoči?« tiho sprašuje neki možki, težko opirajoč se na palico? Vse poteka čudno hitro in skoraj ni slišati glasu, le tiste mračne sence nenehno priganjajo. Tudi parni stroj je medtem priklopljen in neka senca udarja s klavirnim zvonom na kolesih in edino ta jednolični zven pretrga od časa do časa nočno tišino. Po dveh kratkih piskih parnega stroja se vlak premakne.

Proti Beljaku

Iz tihih pogovorov, ki se polagoma pričenjajo, je slišati, da smo vstopili na vzhodnem celovškem kolodvoru, peljemo se

Ko se bomo koroški Slovenci letos ob 60-letnici nasilne izelitve spominjali tistih mračnih dogodkov okrog 14. aprila 1942, ko je bilo okrog 300 družin pregnanih z rodne zemlje, je vsekakor treba vsaj delno osvetliti obdobje nazaj, odkar je pri nas zavlada nacifašizem. V naslednjem prispevku hočem malo pobrskati po spominih ter opisati dogodke, kakor sem jih doživel kot otrok maloposestniške družine, ki se je morala preživljati s trdim delom in se tako boriti za svoj obstoj.

Franc Černut, Loče

je doraščal ob Baškem jezeru, v Zgornjih Dobjeh. Družina je bila l. 1942 pregnana in izseljena v taborišče Frauenaurach.

pa proti Beljaku. Vse poteka tako tajinstveno, dozdeva se prav neresnično, le mrzla tema neprijetno opominja, da vse skupaj niso le sanje. Po nekaj krajših postankih smo res v Beljaku. Na razsvetljenem peronu je spoznati več ljudi. Slišati je nekaj klicev, a močna straža brani ljudem dostop do vlaka. Sorodniki, prijatelji, sosedje so se prišli posloviti – kličejo vse prek – tudi oče maha z rokami, nekaj kliče – zveni kot živijo ... SS-ovski oficir priganja železničarje, naj hitro opravijo, celo nekaj grozi – to zaleže. Zopet dva žvižga in ob močnem puhu, ki ga spremljajo stotine žarečih isker, se vlak sunkoma spusti v dir. Iz neštetihih grl privre mogočen klic: živijo; pesem, ki se poraja, pa utone v glasnem hru-pu lokomotive. Medtem ko se vlak vse hitreje oddaljuje od postaje, vzdušje v slabo osvetljenem vagonu vse bolj upada. Peljemo se proti severu, toda kam? Mučna je ta noč, še posebej, ko naju z Rezko oče in mati stisneta k sebi ter naju njuna obraza rotita dobro vtisniti si v spomin – le zakaj, se s solzami sprašujeva.

Frauenaurach

Mlajša sestra in brat se poleg nas premetavata v nemirnem spanju. Vse je tako obupno, tako žalostno v tej noči, in kaj nas čaka jutri? Ko se zdani, nas obdaja ravnina in ob kratkem postanku vlaka se oče ob pogledu na bližnjo gramoznico strahšno vznemiri – mar bomo tukaj garali? Toda vožnja gre naprej – v Münchnu majhno okrepčilo, čaj in nekaj za prigrizniti. In naprej se peljemo do Regensburga, kjer je daljši postanek; tukaj začnejo vlak deliti. Naši vagoni gredo naprej preko Nürnberga, Erlangna do Frau-

enauracha. Tam nas zopet pričakuje oborožena enota ter nas vodi skozi vas do nekih lesenih barak izven naselja. Pred vodom z velikim napisom »Volksdeutsche Mittelstelle-Reichskommissariat für die Festigung deutschen Volkstums – Umsiedlungslager Frauenaurach« nas pričakuje, kakor je videti, posadka tega taborišča. Dva SS-ovca z renčecim ovčarjem, nek starejši možki z mrkim pogledom v črni uniformi, sanitejca ter tri uniformirane sestre Rdečega križa.

Baraka – novi dom

Ob seznamih nas spet preštejejo ter nam dodeljujejo barake. Teh je vseh skupaj osem, vendar so različnih velikosti – stojijo dve po dve v štirih vrstah. Pri razvrščanju pregnancev je videti, da sta le dve zaporedni predvideni za naše ljudi. Prva je dolga 33 m, druga nekoliko daljša, pičlih 40 m, ker je tam

Pregnanci pred barako v taborišču Hesselberg

tudi lagerführerjeva pisarna. Vsaka teh ima po pet oddelkov (Einheit) z osmimi enonadstropnimi pogradi, štirimi omarami, eno mizo, štirimi stoli ter železno pečjo. Predvidena je za nekako dvajset ljudi, pri družinah z več otroki tudi za več. Prva baraka ob vhodu je jedilnica s kuhinjo; vstrie nje manjše skladišče, za njo slična kot stanovanjska s petimi oddelki – za Rdeči križ, otroški vrtec, bolniško sobo ter oddelka za uslužbenke. Zaporedno za to nekoliko manjša z umivalnico ter prho za kakih deset ljudi s priključeno delavnico, ki ima v podkletnem delu kurilnico za toplo vodo. Za to je še manjša baraka, razdeljena na odprte, čisto primitivne moške in ženske sanitarije. Malo stran na vz-

hodni strani stoji na travniku še ena, srednje velikosti, ki služi kot skladišče taboriščnikom. Na jugu, malo nižje od sanitarij, je v zemljo napravljeno zaklonišče (Luftschutzkeller).

Za bodečo žico

Podrobnejšo sliko dobimo šele v naslednjih dneh, tudi ograjo z bodečo žico, obdajajočo celo taborišče spoznamo le tako mimogrede, saj ni ravno visoka ter proti zapadu več ali manj odprta. Prvi vtis, ko vstopimo v dodeljen oddelek, je porazen. Tisti železni, enonadstropni pogradi, nič pravega pohoštva; vse prej slično vojaški kasarni kot bivališču za navadne ljudi vseh starosti. Naletimo že na stanovalce, med katerimi je videti več otrok. Pozdravimo se ter se kratko predstavimo – oni so iz Podjune, to je slišati že iz njihovega narečja. Drugo, kar pade takoj v oči, je precej velika slika tistega mrkega führerja v rjavi

uniformi z geslom na spodnji strani: Ein Volk, ein Reich, ein Führer. Vsi smo precej potrtni, nič ne vemo prav, kaj početi – očetova pripomba – tukaj, da bomo živeli? – se mi zdi kar neresnična, nekam nemogoča, ker nič ne moremo biti sami zase.

Osli führerju

Medtem ko mati le prične spravljati tisto naše borno imetje v omaro, vstopi precej odločno možki, za njim žena z enim otrokom v naročju, drugim malo večjim ob strani in kot zadnja starejša ženska, opirajoč se na palico. Mož se naglo ozre po baraki, glasno pozdravi in ko zagleda na steni tisto führerjevo podobo, se strumno postavi pred njo, ji s škodoželjnim nasmehom pokaže jezik, z rokami pa ji

pregon 1942–2002

pošilja osle. Ta prizor pričara domala pri vseh nasmeih na ustnice. Sam medtem ugotovim, da nas je ravno dvajset vseh skupaj. Zadnji so Ziljani, tako so v tem prostoru zastopane vse tri južnokoroške doline. Že kmalu nas terja oni sanitejec (ki ima videti kar precejšnjo besedo) ter bolniške sestre v jedilno barako. Tam nam lagerführer – SS-ovec razlaga taboriščni red.

Trda komanda

Vse naj poteka po vojaško – vstajanje, zajtrk, kosilo, večerja, nočni mir in in in ... Seveda spada k temu tudi čiščenje, predpisano enotno postiljanje, red v omarah, čistoča v umivalnici, jedilnici, v sanitarijah, občasna pomoč v kuhinji, čuvanje ruše in kup drugih zapovedi ter prepovedi. Najbolj boleča se mi zdi tista, da brez dovoljenja ne smemo zapustiti taborišča – ta je pozneje malo omiljena – sprehodi v bližnji gozdiček ali v naselje Frauenaurach so izsveti; le za kake 5 km oddaljen Bruck, nekam še bolj oddaljen Erlangen ali Herzogenaurach je potrebno pisмено dovoljenje lagerführerja s točno navedbo osebe, dneva, kraja in časa. Večdnevna odsotnost sploh ni dovoljena, enako kot tudi cerkveni obiski. Nam otrokom tudi ni dovoljeno šolanje zunaj taborišča, vsaka pošta pa da mora skozi cenzuro lagorske komande. Torej zelo mračni zgledi za našo bodočnost. Med nami mladimi pride kmalu do dobrih stikov in močno smo tako zaverovani, da se nobena župa ne poje tako vroča, kot se kuha in že se porajajo med nami prvi pobalinski načrti. Vendar moramo prav kmalu tudi mi spoznati, da tod veje dosti ostrejši veter kot poprej v domači šoli; tukaj da lahko hudo nastradaš. Prvi dnevi minevajo med upi in obupi, taboriščniki se skušajo med seboj bodriti, celo citre in viže harmonike je slišati, a vse to skuša le zakriti brezte negotovosti, ki muči staro in mlado. Odgovora na vprašanje naše nadaljnje usode od lagorske komande ni mogoče dobiti, precej jasno obrazložilo pa nam predoči odlok, ki ga lagerführer predaja družinskim predstojnikom v podpis.

Nadaljevanje prihodnjič

SLOVENJ GRADEC

Zaposlitveni potenciali Koroške

V Podjetniškem centru Slovenj Gradec in Klubu koroških študentov so pripravili projekt povezovanja podjetij in študentov Koroške regije z imenom: Ostani tu – koroški zaposlitveni potenciali. Cilji so zaustaviti odliv diplomantov domačinov, vzpostaviti sodelovanje študentov in podjetij ter vzpostaviti pogoje uveljavljanja znanja. Opravili so raziskavo med študenti, podjetji in zavodi, ter 22. marca na srečanju v Galeriji likovnih umetnosti predstavili rezultate, izvedli okroglo mizo ter predstavitev podjetij z osebnimi razgovori na razstavnih prostorih. Prireditev, ki jo je podprlo tudi ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve so dopolnili še s seminarjem o delovno-pravni zakonodaji za predstavnike podjetij, z delavnicama o retoriki (kako prepričati delodajalca, da si pravi) in o načrtovanju kariere (kje bom iskal prvo službo). Študijsko in zaposlitveno problematiko so približali tudi dijakom. Koristne informacije so izdali v spremljajoči brošuri.

Na okrogli mizi so iskali odgovore o značilnostih trga dela na Koroškem: Vili Pečnik, koordinator projekta, Karmen Sonjak, direktorica Regionalne razvojne agencije Koroška, Ivan Plevnik, direktor občinske uprave MO Slovenj Gradec, Milan Visinski, direktor računalniškega podjetja KIVI d.o.o. in Nina Sankovič s Centra Evropa iz Ljubljane. Da bi bila regija zanimiva za strokovnjake, mora ponuditi dobro plačano in ust-

varjalno delo z možnostjo nadaljnjega izobraževanja za poklicno kariero, in ob tem tudi dovolj zanimive življenjske pogoje. Na kateri točki pri doseganju tega cilja se nahaja Koroška? Predelovalna veja gospodarstva se rešuje na kratek rok in ne dela sistematično pri razvoju

državna podpora, v podjetjih dajo na razpolago mentorje, za vse pa predvideti potreben čas.

Ker pomanjkanje kadrov kaže strukturno brezposelnost (računalništvo, strojništvo, metalurgija, zdravstvo, ekonomija), bi se dalo več narediti že pri usmerjanju mladih za izbiro

Mladina se zanima za poklice

kadra. Manjša podjetja in organizacije tudi nimajo dovolj denarja, zato potrebujejo podporo, ki bi jo ponudilo v ta namen ustanovljeno podjetje. Potrebno bo sodelovanje med delodajalci in študenti že v času študija s ciljem obojestranskega spoznavanja in oblikovanja delovnih izkušenj. Tako bi manj mladih izgubilo stik s Koroško. Primer je računalniško podjetje, ki je v Ljubljani ustanovilo poslovno enoto, ki nudi delo študentom. Možnosti so razpisovanje projektne dela med študenti v smislu javnih del. Vzpostaviti bo potrebno instrumente kot je

poklica in ob tem Koroški približati nekatere visoke šole, so menili. Razvoja regije pa ni mogoče pričakovati brez izdelanih strategij in načrtovanja.

Vstop Slovenije v EU pa bo migracijo delovne sile na Koroškem povečal, kar verjetno pomeni odliv kadra in priliv iz njenih jugovzhodnih regij, so menili.

Odziv podjetij je bil tokrat pod pričakovanji, vendar je to začetniška težava, so menili avtorji projekta, ki ga nameravajo v bodoče tradicionalno izvajati, dokler bodo zato potrebe in interese. S. Š.

TINJE: NOV NIZ PREDAVANJ:

Krajevni napisi kot kristalizacijska točka razprav

V razpravi o dvojezičnih krajevnih napisih odnosno o razsodbi ustavnega sodišča postaja Dom v Tinjah spet kristalizacijska točka razprav in dialoga. Nedaleč od Škocjana, kjer je odvetnik mag. Rudi Vouk po mnenju samozvanih monopolistov koroške domovinske ljubezni zagrešil »zločin nad domovino«, se bo od 8. aprila pa do 16. oktobra 2002 odvijal niz zanimivih razprav in predavanj o dvojezični topografiji, ki seveda še danes zbuja zanimanje strokovne in splošne javnosti. Manjšinsko vprašanje, vseeno v kakšni obliki in vsebinski naravnosti, je in ostaja »prima causa« koroške politične in družbene stvarnosti.

V Domu v Tinjah so niz predavanj in razprav poimenovali »Spor zaradi krajevnih napisov – kriza ali šansa«. Kot se stvar trenutno kaže, hočejo prav nemškonacionalni in tako imenovani »domovinski« krogi izrabiti ta spor kot šanso za mobiliziranje svojih, zadnje čase precej zdesetkanih vrst. To je bilo zelo opazno na nedavnem shodu kahadeja in kaabeja v Galiciji, kjer so na predsednika ustavnega sodišča dr. Ludwiga

Adamovicha letela gnusna in žaljiva podtikavanja, med drugim očitek veleizdaje (»ma werd des do bol noh sogn dirfn«). In predsednik kahadeja dr. Feldner je seveda tudi pristavil svoj piskrček ter ogorčeno (ali bolje rečeno: nakuhano) zahteval, da mora Adamovich odpovedati svoje predavanje v Tinjah v okviru omenjenega niza predavanj. Par dni zatem pa je isti Feldner svoj isti piskrček prestavil na drugo mesto in zahteval, da mora Adamovich sodelovati tudi na njegovi diskusiji, če že govori v Tinjah. Reakcija Adamovicha na to izredno ljubeznjivo povabilo k

sodelovanju s hajmatdinstom doslej še ni znana, bomo pa zanj gotovo zvedeli ali v Tinjah ali pa od žentlmenov Feldner in Schretter (predsednik brambovcev).

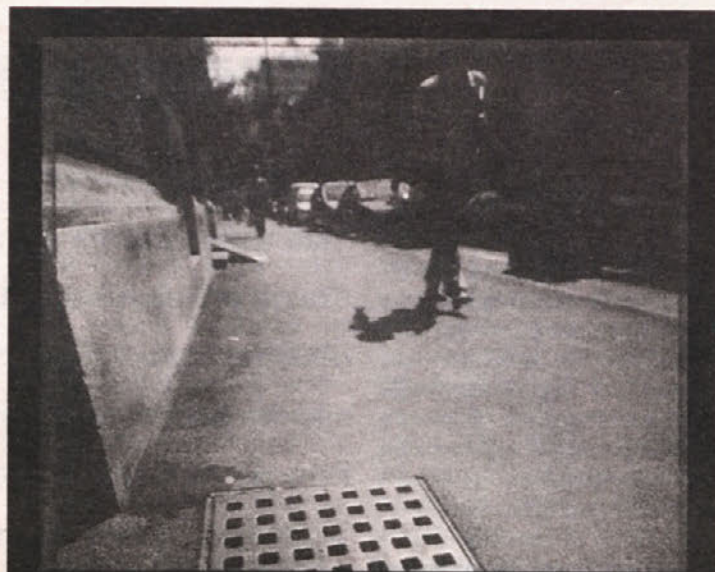
Niz predavanj se bo torej začel v ponedeljek, 8. aprila 2002 ob 19.30 z referatom predsednika ustavnega sodišča dr. Ludwiga Adamovicha.

Dva dni zatem, 10. aprila 2002 bo na temo »Novi dvojezični napisi na Koroškem – zakaj ne?« predaval univ. prof. in poslovodja južnotirolskega manjšinskega zavoda dr. Christoph Pan.

Franc Wakounig

Ali je ta sramota simbol prihodnje koroške manjšinske politike?

VABILO NA ODPRTJE RAZSTAVE

fotociklusa ABECEDA – Blaža Zupančiča

k & k center Šentjanž v R. | petek, 5. april 2002, 20.00

Glasba: LOLITA – HiEnergyTurboPornoFunkEtnoOverdriveCrossoverHardGroovejazzBand

Razstava bo odprta do 4. maja 2002 ob torkih, četrkih in sobotah od 18. do 20. ure, ob sredah in petkih od 9. do 12. ure.

Jezikovne počitnice v Novem mestu

ponudba za mlade od 10. do 14. leta | od nedelje, 30. 6. 2002, do sobote, 13. 7. 2002 | Novo mesto, osnovna šola Grm

Cena: € 350,–

Ponudba vključuje:

- tri ure pouka dnevno (razen v soboto in nedeljo)
- skrbno izdelan učni program, prirojen potrebam otrok
- polna integracija v vestno izbrano družino z otroki v isti starosti
- ves čas tečaja oskrba in pomoč našega spremljevalca
- spoznavanje dežele in ljudi na kratkih izletih
- možnost za šport in razvedrilo, srečanje z mladimi
- prevoz v Novo mesto in nazaj

Rok prijave: 30. april 2002. Število udeležencev je omejeno – upoštevali bomo prijave po vrstnem redu.

Prijave sprejema: Krščanska kulturna zveza v Celovcu, 10. Oktoberstr. 25/III, Tel.: 0463/516243; fax: 0463/502379

LJUBLJANA – PREDSTAVITEV KNJIGE

Pregled zgodovine slovenske književnosti za nemške bralce

Oddelek za kulturo veleposlaništva Republike Avstrije in Avstrijski inštitut za vzhodno in jugovzhodno Evropo sta na Slovenski akademiji znanosti in umetnosti v Ljubljani pripravila predstavitev nemškega prevoda knjige »Zgodovina slovenske literature. Od začetkov do sedanjosti«, ki je pred kratkim izšla pri Mohorjevi. Njena avtorica dr. Marija Mitrovič je knjigo prvič izdala leta 1995 v Novem Sadu, in sicer v srbohrvaškem jeziku, nastala pa je na temelju njenega dolgoletnega poučevanja zgodovine slovenske književnosti na beograjski univerzi. Ker jo je namenila srbskim bralcem, je vanjo poleg pregleda slovenske literarne zgodovine vpletla tudi podatke, ki jih tuji bralec – da lahko sledi vsebini knjige – nujno potrebuje.

Dr. Katja Sturm Schnabl, profesorica zgodovine slovenske književnosti na dunajski univerzi, se – ker je zadnji pregled tega področja v nemškem jeziku izšel pred štiridesetimi leti – ni lotila le zahtevnega prevajanja knjige v nemški jezik, temveč je knjigo redakcijsko

obdelala in opremila s pripombami in gesli. Knjiga je namreč, prav tako kot njen izvirnik, namenjena bralcem, ki jim je zgodovinski in družbeni kontekst nastajanja slovenske literature neznani še bolj kot bralcem izvirnika. Katja Sturm Schnabl je v redakcijski obdelavi knjige »Geschichte der slowenischen Literatur. Von den Anfängen bis zur Gegenwart« posebej upoštevala številna prepletanja med slovenskim in nemškim prostorom predvsem na področju zgodovine in kulture, pri svojem delu pa je, kot je povedala na predstavitvi v Ljubljani, uporabila najnovejši evropski znanstveni diskurz na področju zgodovine literarnih ved.

Predstavitve prevoda knjige o zgodovini slovenske književnosti v Ljubljani so se udeležili tudi dr. France Bernik, predsednik Slovenske akademije znanosti in umetnosti, veleposlanik Republike Avstrije v Sloveniji Ferdinand Mayrhofer-Grünbühel in univerzitetni profesor dr. Otto Kronsteiner iz Salzburga, ki je podal strokovno oceno knjige ter pri tem poudaril zgodnje prepletanje slovenske literarne ustvarjalnosti z evropskimi literarnimi tokovi in opozoril na nekatere njene do sedaj še neraziskane vplive. Prevod knjige je finančno podprla Evropska komisija v okviru programa Culture 2000. Irena Destovnik

25 LET TAMBURAŠKEGA ANSAMBLA »LOČE«

V veselje in zanos vtkan spomin

Pred 25 leti se je v Ločah začela kulturna uspešnica, ki ji je na njenem začetku le malokdo prerokoval malo kaj več kot kratko življensko dobo. Starša te uspešnice, učitelja Erika in Joško Wrolich, sta pred četrto stoletjem zbrala okoli sebe mladino iz okolice in ji ponudila smiselno in kulturno udejstvovanje v prostem času: sodelovanje v tamburaškem ansamblu. Ideja je pri Baškem jezeru, kjer so se Slovenci že od nekdaj

Samoumevno izročilo

Prvi nastop ansambla je bil jeseni leta 1977, in uspeh je, kot prvi in dolgoletni mentor skupine Hanzi Gabriel, »že bil programiran«. Loški tamburaši svojega obstoja niso nikdar gradili na hitrih uspehih, ampak

skega kulturnega udejstvovanja pod Jepo.

Na velikonočno nedeljo, 1. aprila 2002 zvečer, so loški tamburaši vabili na svojo 25-letnico obstoja. Marsikdo je malce pomajal z glavo, zakaj pa prav na ta dan. A obisk je potrdil odločitev prirediteljev. Prireditelj je bila tako vževčna, da v dvorani kulturnega doma v Ločah ni bilo za vse mesta in so mnogi sledili koncertu v preddverju in stranskih hodnikih. Zelo razveseljivo pa je, da je med poslušalci bilo veliko mladine, ki je z navdušenjem ploskala svojim sovrstnikom na odru.

Povezani obletnici

Loški tamburaši so pri slavljenju svoje obletnice pokazali nesebično veličino in širino, ki korenini v ozaveščenem spominu naroda. Zavedajoč se zgodovinskih dimenzij in usodnih trenutkov, ki v teh dneh sovpadajo z njihovo 25-letnico, so v spored vtkali spomin na 60-letnico pregona koroških Slovencev, ki se je bomo spominjali 14. in 15. aprila letos.

Pri pomembnem in, da ne bo sprenevedanja, predvsem težavnem delu spominjanja, so Ločani nakazali pot, kako to opraviti s potrebno mero spoštovanja, brez osladno trpečega patosa, pa kljub temu s samozavestjo, ki ne žali, ampak združuje.

Aprila 1942 so nacisti prav s pomočjo domačih kolaboraterjev izpod Jefe pregnali precej slovenskih družin, na njihove domove pa med drugim naselili optante iz Kanalske doline. Potomci žrtev in storilcev so še živi.

Ta nič kaj lahek spominski lok je tamburašem uspelo speti s pesmimi, katerih sporočilo je bilo naravnano na ljubezen do naroda in boj za njegov obstoj ter domačo besedo in za domači kraj. Občinstvo je vsebino

ttega koraka dojelo in navdušeno pozdravilo. Seveda pa so svoje doprinesli pevci, ki so spominski del oblikovali skupno s tamburaši. To je bil Kvintet Smrtnik s pevko Danico Uršič-Thaler, ki so zapeli partizansko »Na oknu glej obrazek bled«. Znana operna pevka Bernarda Fink-Inzko je prevzela ljudi s pesmijo »Lipa zelena je«, in solist Gergard Tischler iz Šentjakoba je zapel ponarodelo himno Franca Trajbarja »N' mav čriez jizaro«. V ozadju pa so se videle slike pregnanih družin in motivi iz taborišč.

Ta program bi bil vreden tudi osrednje proslave v spomin na pregon koroških Slovencev.

Praznovanje s prijatelji

Prišel se je spored s pozdravom, ki ga je v domačem narčaju vsem navzočim namenila

Po spominskem delu koncerta so loški tamburaši pod taktirko Erike Wrolich povabili na oder še sestre Uršic iz Loč, s katerimi jih veže dolgoletno sodelovanje in tovarštvo, ter skupino Rising Sun. Skupno so zaigrali in zapeli, še enkrat se jim je pridružila Bernarda Fink-Inzko, potem pa so tamburaši imeli oder zase.

V imenu domačega društva SPD »Jepa-Baško jezero« je tamburašem čestitala predsednica Anica Lesjak-Rehsmann. Poudarila je velike zasluge Erike in Joška Wrolich pri ustanovitvi skupine, da sta mladini ponudila plemenito in smiselno oblikovanje prostega časa, kar je seveda neprecenljivega pomena za ohranitev slovenskega življa in besede pri Baškem jezeru. Janko Zerzer je prinesel pozdrave KKZ in spomnil med drugim na bogato tamburaško zgodovino koroških Slovencev, ki je prav na Brnci dosegla enega svojih viškov.

Pa še to: loški tamburaški ansambel je doslej izdal dve kaseti in eno zgoščenko.

Tamburaški ansambel Fermata z Dunaja

Z loškimi tamburaši je nastopil tudi kvintet Smrtnik s pevko Danico Thaler-Uršic

morali bolj potruditi za obstoj kot kjed drugod, zelo vžgala. Morda tudi zato, ker je spomin na nekdanje tamburaše v lastnem društvu in v sosednji Brnci še bil živ in prisoten med ljudmi. Vrh tega pa je tedaj obstojalo kar nekaj tamburaških ansamblov na Koroškem, med drugim na slovenski gimnaziji, ki sta jo oba ustanovitelja obiskovala.

predvsem na trdem in vztrajnem delu. Vsakoletni strokovni seminarji na Jadranu in redne vaje doma so dvigali znanje ter krepili družabnost v skupini. Od prve posadke jih je še kar nekaj v zboru. Mesta in vrzeli tistih, ki so odšli, pa so zasedli in zapolnili mlajši člani. Tako se iz roda v rod samoumevno predajata tamburaško znanje in samozavest o potrebi sloven-

Vodja loških tamburašev Erika Wrolich predaja cvetje mezzosopranistki Bernardi Fink-Inzko

najmlajša članica tamburašev Verena Wrolich. Zatem je na oder stopil tamburaški ansambel »Fermata« z Dunaja. Vodja Hanzi Gabriel, prvi mentor tudi loških tamburašev. Obe skupini povezuje dolgoletno prijateljstvo. Naslednji pevski pozdrav je prinesel Smrtnikov kvintet iz Kort.

Po koncertu je sledil družabni del. Skupina »Tambečari«, ki jo sestavljajo na Dunaju živeči gradiščanski Hrvati, vodi pa domačin Aleksander Černut, je dolgo v vigradno noč igrala za ples in zabavo. Koncert pa bo v spominu in srcih poslušalcev in nastopajočih ostal nepozabnen.

Franc Wakounig

ŽIV VELIKONOČNI OBIČAJ NA RADIŠAH

Z baklami zanetili mogočen kres nad vasjo

Zanimivo je, kako ponekod in v določenem času stoletni običaji poniknejo v pozabo, preden jih posamezniki ali skupine spet obudijo k življenju. In tedaj se vsi sprašujejo, kako le je bilo mogoče, da »so, smo, na to šego pozabili«.

Enako se je zgodilo tudi z radiško baklado. Dolgo po drugi svetovni vojni je po vaseh na Radišah bila šega, da so za veliko noč nosili bakle, s katerimi so potem zanetili skupni kres. V vsaki vasi je na krstnico (veliko soboto) zvečer, po velikonočni vigiliji, gorel kres.

Bakle in motorizacija

Potem pa, tako rekoč z motorizacijo, je ta šega zamrla. In ne bi je bilo več, če se ne bi pri SPD »Radiše«, ki mu je tedaj predsedoval Tomaž Ogris, odločili, da baklado spet oživijo. Sušic, ki so potrebne za izdelavo večmetrskih bakel, je po

gozdovih bilo dovolj. Z lesom torej ni bilo težav. Tudi navdušenja, predvsem med mladino ni manjkalo, in tako so po večletnem premoru spet nosili bakle na Radišah. Prireditelj je bilo in je vse do danes SPD »Radiše«. Za baklado je v društvu pristojen Šimi Ogris, ki s prav profesionalnim menedžmentom skrbi, da od priprav preko izdelave bakel do postavitve kresa vse poteka kot po »žnurci«.

Najprej so bakle nosili izmenično po vaseh, kmalu pa se je izkazalo, da bi baklada takoj po vigiliji in blizu cerkve bila najbolj smiselna. Njiva in rob kmeta Rogavnika na jugu in daleč izven vasi sta se kot nalašč prav ponujala za ta običaj, poleg tega pa je z baklami treba

obhoditi travnike in njive, da bo čim boljša letina in žetev.

Hruška in kres

Letos, po slovesni velikonočni vigiliji, je Boris Povše porazdelil bakle. Preden so jih zanetili,

Tudi zlaganje lesa je umetnost zase

jih je župnik Pep Marketz blagoslovil. V dolgi povorki so goreče bakle nesli na njivo, kjer je že stal večmetrski kres. Tudi kres so člani društva postavili v prostem času. Letos so zanj uporabili staro hruško, ki se je posušila. »Nam je zelo prav prišla, lastnik je pa tudi vesel, da je pospravljena,« je dejal Šimi Ogris.

Vsak baklač je svoj goreč tovor prislonil h kresu, ki se je počasi vnel in kaj hitro so ognjeni zubljali visoko sicali v jasno

vigradno noč. Moški zbor, ki je skupno s cerkvenim zborom zelo lepo oblikoval liturgijo v cerkvi, je vstalemu Kristusu v čast tudi pri kresu zapel alelujo in nekaj velikonočnih pesmi, potem pa še druge pesmi. Le križ na vrhu kresa se je dolgo otepalo ognja. »Očitno je bil les posekan ob pravem času, ko zelo slabo gori,« so Radišani strokovno ugibali. Dolgo, dolgo so »vahtali« pri kresu in si s petjem ter pripovedovanjem krajšali čas. Bilo je prijetno.

Drugo leto pa bo Šimi Ogris spet pravočasno zbral fante in moške z vasi, z njimi šel v gozd, kjer bojo podrli odvečne sušice. Iz njih bojo naredili bakle, ki bojo na veliko soboto zvečer zagorele v pozdrav Vstalemu. In spet se bojo zbrali vaščani in njihovi prijatelji ter goreče bakle nesli tja na njivo na jugu vasi, kjer bo stal mogočen kres.

Franc Wakounig

PRIREDITVE

PETEK, 5. 4.

- CELOVEC, v kavarni Sever – Kat. izobraženci, prosveta in mladina
18.00 Pogovor »Razumnost, prva med vrtilinami«; vodi Vinko Ošlak
PLIBERK, v kulturnem domu – Strojni krožek
19.30 Občni zbor in predavanje »Kmetijstvo Slovenije pred vstopom v EU« (dr. Marija Markeš)
ŠENTJANŽ, k & k
20.00 Odprtje razstave del Blaža Zupančiča »Abeceda«. Razstava odprta do 4. 5. 2002
DOBLRA VAS, kulturni dom – SPD Srce
20.00 Koncert Adija Smolarja. Ob 19. uri predskupina Jazziks

SOBOTA, 6. 4.

- ŠENTRIMOŽ, kulturni dom – SPD Danica
20.00 Gledališka predstava »Tuja hiša«. Gostuje igralska skupina SPD Radiše

NEDELJA, 7. 4.

- RADIŠE, kulturni dom – SPD Radiše
10.30 Gledališka predstava »Dohodnina«. Gostuje igralska skupina KD Brezje
ŽELEZNA KAPLA, na pokopališču – ZKP
11.00 Spominska svečanost Zveze koroških partizanov in prijateljev protifašističnega upora »Polaganje vencev, recitali ter nastop MePZ SPD Zarja
ŠMIHEL, v farni dvorani – KPD Šmihel
11.00 Lutkovna igrice »Mizica, pogrnj se«
PLIBERK, kulturni dom
15.30 Gledališka predstava »Marjetka, str. 89«.

PONEDELJEK, 8. 4.

- TINJE, v domu
19.30 Predavanje in diskusija »Ustavno pravo in zaščita«. Predavatelj ddr. Ludwig Adamovich, predsednik ustavnega sodišča

TOREK, 9. 4.

- CELOVEC, v Musilovem arhivu
19.30 Predstavitev knjige »Geschichte der slowenischen Literatur« z avtorico dr. Marijo Mitrovič
TINJE, v domu
19.30 Predavanje »Bioaktivne substance – zdravstvene snovi v naših živilih«; predava mag. dr. Helmut Zwander

SREDA, 10. 4.

- ŠMIHEL, farna dvorana – KPD Šmihel
19.30 Predavanje »Aggressivität bei Kindern«. Predava: dr. Isabella Sankl

ČETRTEK, 11. 4.

- CELOVEC, v Musilovi hiši – Memorial Kärnten/Koroška Občni zbor in predavanje K. Stuhlpfarrerja

PETEK, 12. 4.

- CELOVEC, Mestna galerija
17.00 Slovensko vodstvo ob razstavi »Das Geschenk – darilo, ponudba in gostoljubje«. Vodi J. Ziklunig
BOŽJI GROB, ljudska šola – SPD Edinost, LŠ Božji grob
20.00 Diapredavanje o lesorezih Karla Micheua pod geslom »Vse za srce«

SOBOTA, 13. 4.

- CELOVEC, Künstlerhaus
20.00 Haider odstopa. Hubsi Kramar Live.
SELE-BOROVNICA, gostilna Terkl – Alpski klub Obir
20.00 Madnarodno srečanje ansamblov. Sodelujejo: ans. Francija Zemeta, ans. Bohpomagaj, St. Margarether Trio, ans. Frajerji, Die lustige Landpartie, Rečički kvartet, Mürtal-Piraten, ans. Tremerski Dukat
ŠMIHEL, farna dvorana – KPD Šmihel
20.00 Klasični koncert, Nastopata: Janez Gregorič (kitara) in Gilbert Sabitzer (saksofon)

NEDELJA, 14. 4.

- 13.00 Spominska maša, stolnica v Celovcu
14.30 Spominska slovesnost s simfoniki RTV Slovenija v Domu glasbe v Celovcu

PONEDELJEK, 15. 4.

- ŠENTJANŽ, k & k
9.30 Literarna delavnica

SREDA, 17. 4.

- VETRINJ, samostan, dvorana fresk – KKZ, Glas. šola Celovec
19.30 Koncert. Nastopajo: Nina Popotnik (violina), Monika Thurner (klavir) in orkester Glas. šole
ŠENTJANŽ, k & k
20.00 Abonma. Gledališka predstava »Marjetka, str. 89«

ČETRTEK, 18. 4.

- ŠMIHEL, ljudska šola – Mohorjeva založba, LŠ Šmihel
9.00 Niko Kupper obišče šolarje

SOBOTA, 20. 4.

- ZMOTIČE, gostilna Pranger – SDP Dobrač
19.30 Koncert. Nastopajo: Oktet Suha, Tamburaški ansambel Tamika in dvoj. otroški zbor Diddumdaj

NEDELJA, 21. 4.

- RADIŠE, kulturni dom – KKZ, SPD Radiše
14.30 Srečanje mladinskih zborov
KOTMARA VAS, ljudska šola – SPD Gorjanci
14.30 Vigredni koncert

PONEDELJEK, 22. 4.

- VELIKOVEC, Neue Burg – Biro za slovensko narodno skupnost pri koroški deželni vladi, KKZ, SPZ, Mestna občina Velikovec
18.00 Kulturni teden koroških Slovencev. Slavnostna otovoritve deželnega glavarja dr. Haiderja. Glasbeni okvir: »Vokalensemble« Velikovec, Vokalna skupina »Lipa«, Glasbena šola Velikovec, Slovenska glasbena šola

TOREK, 23. 4.

- VELIKOVEC, okrajno glavarstvo – Biro za slovensko narodno skupnost pri koroški deželni vladi, KKZ, SPZ, Mestna občina Velikovec
18.00 Kulturni teden koroških Slovencev. Razstava »Podjunska noša«. Glasbeni okvir: Tamburaška skupina »Tamika«
VELIKOVEC, galerija Magnet – Biro za slovensko narodno skupnost pri koroški deželni vladi, KKZ, SPZ, Mestna občina Velikovec
20.00 Kulturni teden koroških Slovencev. Literarno branje: Andrej Kokot & Martin Kuchling, Karpf & Polainer

SREDA, 24. 4.

- VELIKOVEC, Neue Burg, srednja dvorana – Biro za slovensko narodno skupnost pri koroški deželni vladi, KKZ, SPZ, Mestna občina Velikovec
10.00 Kulturni teden koroških Slovencev. Gledališka predstava »Vaje v slogu«. Gostuje igralska skupina SPD Bilka iz Bilčovsa

RADIO 2 NAŠA PESEM

PO 8.4. ■ Pesmi ponižanih narodov sveta

TO 9.4. ■ Iz naših vasic: Šmarjeta v Rožu in okolica

SR 10.4. ■ Ko nas spomladi zbujajo ptice petje

ČE 11.4. ■ Pesmi nosečnosti, upanja, svobode

PE 12.4. ■ Tako prepevajo na Radišah

Slovenski vestnik – usmerjenost lista
seštevek mnenj izdajatelja in urednikov s posebnim
poudarkom na narodnopolitičnem interesu.
SV prejema podpore iz sredstev
za pospeševanje narodnih manjšin.

tel. 0463/514300-0 • faks -71
e-mail: sonja.wakounig@slo.at

UREDNIKA

Sonja Wakounig (-50)
Tajništvo Urška Brumnik (-14)
Naročniška služba Milka Kokot (-40)
Prireditve Andrea Metschina (-22)

IZDAJATELJ IN ZALOŽNIK

Zveza slovenskih organizacij na Koroškem

TISK

Založniška in tiskarska družba z o. j. DRAVA
tel. 0463/50566

VSI

Tarviser Straže 16, A-9020 Klagenfurt/Celovec

RADIO KOROŠKA

SLOVENSKE ODDAJE – teletekst 299

ČE 4. 4. ■ 18.10 Rož – Podjuna – Zilja

PE 5. 4. ■ 18.10 Utrip kulture

SO 6. 4. ■ 18.10 Od pesmi do pesmi – ...

NE 7. 4. ■ 6.08 Dobro jutro, Koroška / Guten Morgen, Kärnten! 18.00 Glasbena mavrica

PO 8. 4. ■ 18.10 Kratki stik

TO 9. 4. ■ 18.10 Otroški spored

SR 10. 4. ■ 18.10 Glasbena mavrica
21.04 Večerni spored

DOBER DAN, KOROŠKA

NE 7. 4. ■ 13.30 ORF 2 • 25 let že donijo zvoki tamburašev pod mogočno Jeko. • Ples kot rekreacija: z marljivostjo k uspehu - Sumsi-Junior-Playback-Show je ena možnost. • Odločilna tekma za prvo mesto v koroškem košarkarskem prvenstvu: PASUT ALV 1 : KOŠ • SK Aich/Dob : Salzburg: V boju za tretje mesto zvezne odbojarske lige je v drugem srečanju za Dobljane zmaga obvezna.

PO 8. 4. ■ 3.40 ORF 2 15.55 TV SLO1 (Pon.)

RADIO DVA – 105,5

DNEVNI SPORED OD PONEDELJKA DO PETKA:

6.00 Dobro jutro 9.00 Sol in poper
12.07 Žurnal, nato glasba 3 krat 3 13.00
Klub Radio dva 15.00 Lepa ura 17.17
Žurnal 17.30 Naša pesem

SO ■ 6.00 Glasba (zborovska, narodnozabavna) 7.00 Domača budilka 8.30 Otroški vrtljak 9.00 Sobotno dopoldne 12.00 glasbena 3 krat 3 13.00 Evropa v enem tednu 13.23 glasba 14.00 Slovenske popevke 15.00 Farant

NE ■ 6.00 Glasba (zborovska, narodnozabavna) 7.00 Domača budilka 8.30 Zajtrk s profilom 10.00 Zimzelene melodije 10.30 Svetopisemske zgodbe 11.00 Iz zlate dvorane 12.00 glasbena 3 krat 3 13.00 Radio dva v zrcalu 15.30 narodnozabavna in zborovska glasba 16.00 Vikend

RADIO AGORA 105,5

Tel. 0463/418 666 Faks: 418 666 99
e-mail: agora@magnet.at

Dnevno po programu do 6. ure Glasba – jazz/world 5.45 Na današnji dan

PE 5.4. ■ 18.00 Zvečer ni mir 18.45 Poročila 19.00 Zrcalo kulture: Umetnik Karl Gruber 20.00 BBC News 20.06 Proud To Be Loud 21.00 Global Loops 23.00 Rdeči Boogie/glasbeni magazin 24.00 Sound-track tedna 1.00 Zrcalo kulture (pon.)

SO 6.4. ■ 18.00 Campus: e-business 18.45 Poročila 19.00 Special: Pustolovščina vzgoje – tema: jezik 20.00 BBC News 20.06 Yugo-Rock 23.00 Siesta 1.00 Special (pon)

NE 7.4. ■ 18.00 Glasba 18.45 Poročila 19.00 Music For The Masses / glasbeni magazin 21.00 Glasba 22.00 For Those About To Rock 24.00 Izven zakona (pon.)

PO 8.4. ■ 18.00 Zdrava ura: Dr. Inzko 18.45 Poročila 19.00 Ta mera / ženski magazin 20.00 BBC News 20.06 Oklahomo 21.00 Take The Jazz Train 23.00 Context XXI 24.00 Forum: Volksbegehren Sozialstaat: Sinn oder Unsinn 1.00 Ta mera (pon.)

TO 9.4. ■ 18.00 Zvečer ni mir 18.45 Poročila 19.00 V pogovoru: Dušan Nečak 20.00 BBC News 20.06 Schüllerradio 21.00 Noche Latina 22.00 Campus (pon.) 23.00 Vešča 0.30 Glasba 1.00 V pogovoru (pon.)

SR 10.4. ■ 18.00 Zvečer ni mir 18.45 Poročila 19.00 Literarna kavarna: Pesnika Maja Vidmar in Uroš Zupan 20.00 BBC News 20.06 Voz Latina 21.00 Ruff Radio / Hip Hop 22.30 Mad Force / Hip Hop 24.00 Glasba 01.00 Literarna kavarna (pon.)

ČE 11.4. ■ 18.00 Zvečer ni mir 18.45 Poročila 19.00 Po Koroškem: Predstavitev platforme Bedrohte Schulen 20.00 BBC News 20.06 Yesterday & Today 21.00 Freak Show 22.00 Izven zakona 23.00 Leidest Du? 24.00 Glasba – jazz/world 1.00 Po Koroškem (pon.)

SLOVENSKI
VESTNIK

čestita

PRAZNUJEJO!

Lojze Popotnik z Žihpolj – 50. rojstni dan; Berta Piskernik iz Lobnika – rojstni dan; Marica Hafner iz Sreje – rojstni dan; Minka Ogris iz Svaten – rojstni dan; Hanzi Gasser iz Kajjaz – 65. rojstni dan; Giti Pogačnik iz Dobrle vasi – rojstni dan; Mici Kruschitz na Klopcah – 82. rojstni dan; Nada Roschitz iz Vogrč – 50. rojstni dan; Nani Kovenčič s Tešinje – rojstni dan; Franči Preschern iz Železne Kaple – 60. rojstni dan; Lenči Wieser na Bajdišah – 70. rojstni dan; Franciska Mičej iz Šentvida – rojstni dan; Ljud-

mila Sturm iz Dobrle vasi – rojstni dan; Marica Hobel iz Šentprimoža – rojstni dan; Angela Hobel iz Pogrc – rojstni dan; Ani Logar iz Prible vasi – rojstni dan; Katarina Opertschan s Plaznice – rojstni dan; Katarina Tautscher iz Velike vasi pri Šentjakobu – rojstni dan; Marica Stefan s Komlja – dvojni praznik; Konrad Pasterk iz Železne Kaple – rojstni dan; Franc Kuežnik z Doba – rojstni dan; mag. Karl Hren iz Gorič – rojstni dan; Jurij Mak s Kota v Selah – rojstni dan; mag. Jože Blajs iz Celovca – rojstni dan; dipl. inž. Hanzi Mikl z Ločila pri Podkloštru – rojstni dan;

Za posredovanje imen slavljenk in slavljenec se zahvaljujemo predvsem slovenskemu oddelku ORF v Celovcu!

PLANINSTVO

Pristovski Storžič (Kärntner Storschitz)

Tokrat bom predstavil Pristovski Storžič, ki ga Kapelčani imenujemo kar Storžič. Je pa nižji bratec Kranjskega Storžiča na Slovenskem. Stoji se-

smeri do močnega ovinka. Tam zapustimo cesto in sledimo strmi poti tik ob državni meji. V nekaj minutah smo pred najtežjim delom naše poti. Ker je

zaradi močne erozije delno zavarovan z jeklenimi vrvmi. Ko stopimo na vrh 1759 m visokega Pristovskega Storžiča, zagledamo velik, železen križ z napisom »Kärnten-frei und ungeteilt«. Naš enourni podvig je poplačan z veličastnim razgledom na sosednje vrhove Kamniških Alp in Karavank. Ob lepem vremenu lahko tudi vidimo Visoke Ture in Julijske Alpe. Za sestop je priporočljiva daljša pot preko Pastirkovega sedla na Jezerski vrh. Z vrha Storžiča se markirana pot strmo spušča do planine Kep, kjer se na levo odcepi pot v Korte. Mi pa zavijemo na desno proti Pastirkovem sedlu. Na Pastirkovem sedlu spet zavijemo na desno, na levo pa vodi markirana pot v dolino Belo. Čez poldrugo uro hoje pridemo spet do nam že znanih dveh lovskih koč, kjer se je začel naš vzpon na Storžič.

Vrh Pristovskega Storžiča

verno od Jezerskega vrha, tik ob slovensko-avstrijski meji. Zelo markantna je navpična vzdolžna stena. Zaradi lahkega in hitrega dostopa je kar dobro obiskovana gora. Najhitrejši in običajni pristop je z Jezerskega vrha. Manj obiskani pa sta poti iz Kort in Bele. Na Storžič se lahko napotimo skoraj čez celo leto, tudi pozimi, če ni preveč zapadlega snega. že nekaj let zapored hodijo planinci na dan silvestra na Storžič.

Ob avstrijski mejni postaji na Jezerskem vrhu se začneja markirana pot, ki prvih petnajst minut vodi po gozdni cesti. Ko pridemo do dveh lovskih koč, se markirani poti cepita. Na desno pelje daljša, a lažja markirana pot preko Pastirkovega sedla na Storžič. Mi pa sledimo levi, Krainerjevi poti skozi strm smrekov gozd, dokler spet ne stopimo na gozdno cesto. Nekaj časa sledimo tej cesti v zahodni

ta del deloma prepaden in izpostavljen, je dobro zavarovan z jeklenimi vrvmi. Premagljiv pa je za vse, ki niso vrtoglavi.

Jezersko z Ravensko Kočo

Od lovskih koč do tukaj smo rabili približno trideset minut. Do vrha imamo samo še petnajst minut hoje po strmem poraslem južnem grebenu, ki je

Za celo nezahtevno krožno pot, ki je tudi priporočljiva za družinske izlete, bomo potrebovali dve do tri ure.

mami

NOVO PRI MOHORJEVI:

Gobarski priročnik »Veselo po gobe«

»Veselo po gobe« je naslov knjige, ki je te dni izšla pri celovški Mohorjevi, napisal pa jo je znani slovenski gobar in mikolog Anton Poler iz Prekmurja. Pričujoča knjiga je zbirka številnih strokovnih del, ki jih je v teku let avtor napisal. Leta 1986 je pri založbi Obzorja v Mariboru izdal priročnik Obvarujmo se strupenih gob, leta 1990 je pri isti založbi izšla njegova knjiga »Gremo po gobe«, leta 1991 pa v Sarajevu »Sakupljamo jestive gobe«. Lani je pri kmečkem glasu izšla knjiga »Nabirajmo užitne gobe«. Skupno z A. Bohom in D. Vrščajem je Anton Poler leta 1997 pri Zvezi gobarskih društev Slovenije izdal strokovni priročnik »Seznam gliv Slovenije«. Za vse, ki morejo sprejeti signal RTV Slovenija in jih zanimajo gobe, pa še ta zanimiva vest: 26. maja se bo na glavnem večernem televizijskem sporedu pričela štiridelna oddaja o gobah, ki jo je pripravil Anton Poler.

To knjigo je zasnoval zelo pedagoško. Na levi strani so užitne gobe, na desni pa neužitne, strupene ali pa zavarovane. Vsaka goba je navedena s slovenskim in tudi s strokovnim latinskim imenom. Latinska nomenklatura omogoča strokovno in enostavno primerjanje z drugojezičnimi gobarskimi priročniki. Slike gob so zelo jasne in razpoznavne.

Za vse ljubitelje gob je avtor knjige odkril eno od gobarskih tajnosti: gob se nikdar ne smemo do sita najesti. Gobe naj bojo le priboljšek, in to v vseh mogočih in oblikah.

Izrazil pa je veliko prošnjo: nabiralc naj z gobami ravnajo skrbno, ker so

dragocena naravna dediščina. Kajti gobe, in to vse, ne glede na užitnost ali strupenost, so važen sestavni del ekološkega sistema in obenem pomemben pokazatelj čistote oz. onesnaženosti nekega področja.

Knjigo »Veselo po gobe« lahko kupite v obeh slovenskih knjigarnah. Knjiga je priročnik, ki bo navdušenega, ukaželjnega in skrbnega gobarja spremljal vsepovsod na gobarskih poteh.

Franc Wakounig

Posebno doživetje za gobarje, če naletiš na take gobe

ZVEZA SLOVENSKIH IZSELJENCEV
ZVEZA KOROŠKIH PARTIZANOV

Za popravo škode žrtvam nacističnega preganjanja je bil v Avstriji ustanovljen tako imenovani Splošni odškodninski sklad za žrtve nacizma (Allgemeiner Entschädigungsfonds für Opfer des Nationalsozialismus).

Ta sklad razpošilja zdaj prizadetim osebam tiskovine za prijavo škode, ki jim je bila povzročena s strani nacizma. Tiskovine so zelo obsežne in izpolnjevanje precej zahtevno. Zato bosta na povabilo naših dveh organizacij pristojni referentki sklada obiskali Koroško ter posredovali po-

jasnila in nasvete za pravilno vlaganje prošelj oziroma prijavi. Pogovor v tej zadevi bo v sredo, 17. aprila, ob 9. uri v Kulturnem domu »Danica« v Šentprimozu v Podjuni.

Čas za vlaganje prijavi je še do meseca maja 2003. Potrebno pomoč pri izpolnjevanju tiskovin bodo prizadeti lahko dobili pri g. mag. Rudiju Vouku v odvetniški pisarni Grilc & partner v Celovcu, Karfreitstraße 14/III ali pa v pisarni naših dveh organizacij v Celovcu, Tarviserstraße 16/ (ob ponedeljkih in četrtek od 9. do 12. ure).

Vabilo na

tradicionalno majniško potovanje
v spomin Janeza Weissa

v Normandijo/Francija / od 21. maja do 29. maja 2002

Zanimivo potovanje z mnogimi doživetji! Natančen program in informacije dobite pri Milki Kokot, tel. 0463 / 51 43 00-40.

OTROŠKI VRTEC / MEHRSPRACHIGER KINDERGARTEN / SCUOLA MATERNA
A-9581 Ledenitzen/Ledince, Aichwaldseestraße 4/1,
Tel/Fax: 04254 / 25 28, E-mail: office@ringaraja.at

razpisuje za dobo porodniškega dopusta (karenčno zastopstvo) celodnevno

delovno mesto vzgojiteljice

Nastop službe je 1. 8. 2002. Plača po zakonu o občinskih uslužbencih

Pogoji za zaposlitev: zaključena izobrazba za otroško vzgojiteljico/ vzgojitelja; obvezno znanje obeh deželnih jezikov; delovne izkušnje zaželeno; pripravljenost za nadaljnje izobraževanje in za timsko delo

Prošnji je treba priložiti: življenjepis; potek dosedanjega izobraževanja; dokazila o dosedanjih delovnih izkušnjah

Zainteresirana/i naj prošnjo za zaposlitev pošlje do najkasneje 30. aprila 2002 na naslov: Otroški vrtec »Ringa raja«, Aichwaldseestr. 4/1, 9581 Ledenitzen/Ledince

RAVNE NA KOROŠKEM
Letno borčevsko
srečanje

Nedavnega letnega srečanja Občinskega odbora ZZB NOB, ki s krajevnimi odboroma Kotlje in Leše pomlajen šteje tristoštirideset udeležencev NOB in pridruženih članov, se je udeležila kar polovica. Predsednica Vera Horjak je med drugim povedala, da se tudi vodstvo ZZB zavzema za sprejem izjave na vseh državnih nivojih tako za obsojbo sodelovanja z okupatorji med drugo svetovno vojno kot tudi protipravna dejanja po njej, ter za ureditev grobišč vsem žrtvam in ureditve potrebnih dejanj, ki bodo omogočila sožitje državljanom. Opozorila je na težko materialno stanje nekaterih članov, ki ne zmorejo več pokrivanja določenih stroškov življenja kot je npr. kurjava. Seznanila je z možnostjo pridobitve stanovanj iz sklada, ki z njimi razpolaga Območni odbor ZZB Mežiške doline, če se katero sprost. Še naprej bo organizacija bdela nad članstvom, prirejala izlete (letos po zamejski Koroški!), proslave,

skrbela za urejenost spominskih obeležij, sodelovala z veteranskimi društvi in negovala stike s kolegi na avstrijskem Koroškem. Predstavniki Zveze koroških partizanov iz Pliberka Lipej Kolenik je dejal, da so veseli stikov z matično Slovenijo in tamkajšnje podpore, posebej še v obdobju pritiskov nekaterih predstavnikov večinskega naroda. Tudi zato ne dovolimo pozabe NOB ter nacizma, in bodimo povezani ter budni, je med drugim dejal Lipej Kolenik. Županja Ivana Klančnik je delavnost borčevske organizacije postavila za vzgled in izrazila željo, da še naprej pomlajena nastopa v javnosti z ideali družbenega razvoja iz NOB. Predsednik Območnega odbora ZZB Mežiške doline Boris Florjančič je potrdil, da se proces pomlajevanja odvija. Seznanil je tudi z akcijo izpolnjevanja pisnih vlog za odškodnine žrtvam vojne nasilja, ki terja veliko dela, predvidevajo pa, da bo končano marca meseca.

Udeležencem zbora so učenci OŠ Prežihovega Voranca pripravili kulturni program, srečanje pa so sklenili z nedeljskim kosilom in druženjem. S. Š.

KOLESARJENJE – SENZACIONALNA ZMAGA WROLICHA V KÖLNU

»Bil sem zelo srečen«

Velikonočnega ponedeljka 27-letni kolesarski profesionalenec Peter Wrolich iz Loč ne

bo tako hitro pozabil. Na tradicionalnem tekmovanju okrog renske metropole Köln je zabe-

Peter Wrolich je bil telesno in taktično odlično pripravljen

Foto: Stukelj

ležil prvo sezonsko zamgo za tim Gerolsteiner. Na več kot 200 kilometrov dolgi progi je v sprintu premagal nemško glavnino, ki sta jo vodila K. Hundertmarck in Ch. Werner.

Ob prazničnem in krasnem vremenu se je kar ob začetku izoblikovalo močno polje, ki je štelokrog 25 kolesarjev, med njimi kolesarska zvezdnika Jan Ullrich in Erik Zabel. Po stotih kilometrih sta nemška top tima Telekom in Gerolsteiner prevzela vodstvo in se polagoma oddaljila od ostalega polja. 50 kilometrov pred ciljem je vodila skupina Telekom, ki se je že počutila v vlogi zmagovalca. Odličnemu Petru Wrolichu je uspelo dohiteti nemškega sprinterja Hundertmarcka, katerega v ciljnem sprintu potem še prehitel in kot prvi prevozil ciljno črto.

Za njegovo zmago so bile odločilne večje telesne rezerve in pa seveda perfektna tekmovalna taktika. Zmaga v Kölnu je bila za »Paca« Wrolicha gotovo eno najlepših velikonočnih daril. »Bilo je fantastično...« je dejal po nepričakovanem triumu.

M. Š.

Tomaž Pisnik in Wolfgang Schmerlaib

Foto: Stukelj

ODBOJKA

V soboto bo poslovilna tekma

Odbojarsko prvenstvo v prvi zvezni ligi se nagiba h koncu. V povratni tekmi play offa gostijo Dobljani enakovredno moštvo Salzburg, ki je v prvi tekmi tesno premagalo ekipo izpod Pece.

Tekma v soboto bo hkrati tudi slovo od kapetana in odličnega igralca in športnika

Petra Goge, ki je igral kar dve sezoni za Dobljane in katerega so soigralci v ekipi zelo spoštovali. Priljubljen pa je bil tudi pri publiku kot optimističen in nasmejan človek.

Klubski menedžer in libero Martin Micheu: »V srečanju proti Salzburgu je vse odprto, obe moštvi sta enakovredni. Slovo od kapetana Petra Goge nas zelo žalosti.«

Po verjetno zadnji tekmi na domačih tleh pa bodo gledalci izbrali tudi najboljšega igralca leta. Na sporedu je tudi še žrebanje lepih zadetkov.

M. Š.

NOGOMET – KOROŠKA LIGA

SAK utrjuje vodstvo

Tudi drugi vigredni nastop v prvenstvenem tekmovanju je SAK kronal z zasluženim zmago s 3 : 0 (2 : 0) proti enajsterici iz Magdalena. Kot v Trgu so atletiki igrali zelo ofenziven in lep nogomet in se predstavili domači publiku v vlogi favorita. S serijo zadetkov je nadajeval M. Zimmerling, ki je k zmagi prispeval kar dva gola. Za vodstvo domačinov pa je v 30. minuti poskrbel Ch. Kraiger. Žal se je poskodoval Igor Ogris, ki bo izpa-

del za nekaj tednov. V tekmi proti Mariji na Zilji pa bo spet na voljo Stanko Tot. Z zmago si je SAK utrdil vodstvo in je sedaj pet točk (35) pred drugouvrščeno ekipo iz Šentandraža (30), ki

je remizirala s Šmihelom v Labotski dolini 0 : 0.

M. Š.

Ostali rezultati:

ATUS Borovlje–Nußdorf 1 : 1, Welzenegg–Marija na Zilji 2 : 2, Landskron–Trg 1 : 2, Lendroff–Breže 0 : 1, Treibach–Wietersdorf 1 : 2

Kdo bo še zaustavil SAK? Napadalec W. Wachernig (temna majica) je zmagal v dvoboju

Foto: Stukelj

HOTEL TRIGON

Napet večer trdih pesti

Novoustanovljeni boksarski klub E&S je zelo dejaven in je navezal med drugim tudi stike s sosednjimi boksarskimi klubovi. Minuli mesec so bili gostje v Celovcu boksarji iz Ljubljane, tokrat pa se bodo predstavili atleti iz madžarskega mesta Győr blizu avstrijske meje.

Na sporedu bo 11 dvobojev v različnih kategorijah. Večer bodo oblikovali tudi mladi boksarji vseh petih koroških klubov.

Višek večera bo spet nastop talentiranega Dejana Miličevića, ki sodi med velika upanja

v boksarskem športu na Koroškem. Žal zaradi poškodbe ne bo mogel nastopiti novopečeni avstrijski mladinski prvak Renato Miličević. V ringu tokrat tudi ne bo Franca Wieserja (iz družinskih razlogov).

Organizatorji so tudi pripravili kratak show program. Petek, 5. 4., ob 20. uri!

ŠPORTNI TERMINI

5. april: boksanje, hotel Triglon, ob 20. uri

6. april: Dob–Salzburg, KD Pliberk, ob 19. uri

7. april: Marija na Zilji–SAK, ob 10.30

10. april: KOŠ juniorji–SPF, MD, ob 17.15

ŠAHOVSKI OREH št. 193

Silvo Kovač

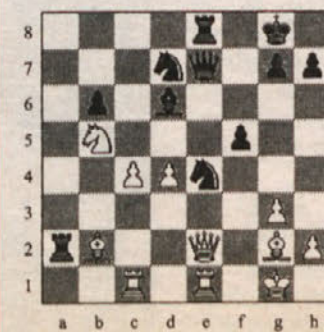
Beljavski – Pavasovič (Ljubljana 2002)

Zmagovalec mednarodnega turnirja ob 90-letnici ljubljanskega šahovskega kluba, ukrajinski vele mojster s slovenskim potnim listom Aleksander Beljavski je z učinkovito in inovativno igro premagoval svoje nasprotnike. Med njimi je bil tudi tretjeuvrščeni slovenski vele mojster D. Pavasovič. V materialno izenačenem položaju je Beljavski kot beli

presenetil nasprotnika in v časovni stiski po kratki kombinaciji prisilil mladega vele mojstra k predaji. Kako poteka pot do zmage belega?

Rešitev štev. 192

S fantastično potezo na temo odvlačenja 1.Le8+!! beli odloči partijo! 1...Ke8: Na 1...De8: bi sledilo 2.Dh7+. Sedaj pa sledijo tako imenovane »škarje« 2.f7+ Df7: 3.Sd6+!! Prekrasen zaključek kombinacije, začete s potezo 1.Le8+!! Črni ne more umakniti kralja tako, da njegova dama ne bi padla s šahom, zato mora s trdnjavo, ki napada belo damo, pobrati predrznega skakača. V partiji je še sledilo: 3...Td6: 4.Tf7+: Kf7: 5.Dh7+: Ke8 6.Dc7 Td4 7.Db8: Kd7 8.h3 in Van Wely je predal partijo.

LJUBLJANA

Planica bo dobila nov center

Na skupščini Olimpijskega komiteja Slovenije (OKS) v hotelu »Union« v Ljubljani so delegati pozitivno ocenili poslovanje slovenske krovne športne organizacije, ki je v letu 2001 prigospodarila 45,5 milijona tolarjev.

Na skupščini je bil izpostavljen skokovit razvoj športnih dosežkov v raznih panogah, kjer so slovenski športniki v samem svetovnem vrhu.

Zborovanja sta se tudi udeležila predstavnika ZSSDI / SŠZ Jure Kufersin in Ivan Lukan, ki sta kooptirana člana OKS.

Predsednik OKS Janez Kocijančič je v zvezi z uspehi

omenil svetovno rekorderko v lahki atletiki Jolando Čeplak, plavalca Petra Mankoča, uspešen nastop skakalcev na ZOI v Salt Lake Cityju itd.

OKS je tudi podelil najvišja častna priznanja za življenjsko delo telovadcu Miru Cerarju in smučarju Bojanu Križaju. Jure Košir pa je prejel nagrado za fair play.

Delegati skupščine so predstavili idejno zasnovo obnove športnega centra v Planici, ki se nahaja sedaj v zelo slabem stanju; postal pa naj bi prvi olimpijski center v Sloveniji. Za obnovo in izgradnjo tega centra, ki bo potekalo v več fazah, je predvidenih 661 milijonov tolarjev.

V članstvo OKS je bila sprejeta tudi Planinska zveza Slovenije (PZS), ki je ena najmočnejših zvez v R Sloveniji. I. L.

NIZJI KOROŠKI RAZREDI

V podligi vzhod je Bilčovs na tujem zaslužen premagal zadnjeuvrščeno Rudo z 2 : 1 in je s 24 točkami na odličnem sedmem mestu lestvice.

V 1. razredu D je Šmihel slavil visoko zmago proti Žitari vasi (4 : 0). Labot je premagal Rikarja vas tesno z 1 : 0, Železna Kapla pa je igrala neodločeno proti Eitwegu 1 : 1. Globasnica je v gosteh proti Tinjam odnesla pomembne tri točke (1 : 0). Na lestvici vodi Šmihel z 10 točkami prednosti (41) pred St. Leonhardom (31).

V 2. razredu E je DSG Sele na tujem proti Važenberku dalo skoraj ducat golov 10:1, Žvabečani so premagali Reichenfels s 4 : 0, Dobla vas je igrala neodločeno proti Frantschachu 1 : 1, Djekše so podlegle Šentpetru z 1 : 2, Pliberk II – Galicija 0 : 0. Na lestvici vodi Sinča vas (37), Žvabek je četrti (33), Selani so šesti (27).

V juniorski ligi je SAK na tujem podlegel moštvi ASK tesno z 0:1. Spital je visoko premagal WAC s 6 : 0, Bad Bleiberg je zmagal proti Šentvidu s 3 : 0. Na lestvici suvereno vodi Bad Bleiberg (38), SAK pa je četrti (19).